

El que hem vist a la Xina Roja

II. - CANTON

Quan sortírem a l'andana de l'estació de Shun-Chum, amb un llibre vermell contenint les «CITAS DEL PRESIDENTE MAO TSETUNG» editat a Pekin en 74 llengües, exhibíem l'obsequi que, d'entrada, ens féu la República Popular Xina. Ja ens l'esperàvem però no tan ben imprès i tan ben enquadrinat. Hom pot agafar tots els que vulgui sense pagar ni un clau. L'hem llegit i trobem que és un llibre místic, que tot volent enlairar els conceptes bàsics comunistes, d'allà, enllà hom diria que està llegint la Bíblia. És un llibre ètic que pot posar-se a totes les mans i com que sols predica el bé, els xinesos n'estan ben orgullosos. El que es veu que no saben els xinesos és que res del que hi ha en el llibre de Mao Tsetung, és original de Mao Tsetung.

Troblem un tren verd i lluent i un vagó amb intensa refrigeració. Absolutament més modern i confortable que el tren anglès que ens ha portat des de Hong-Kong.

Després vàrem tenir ocasió de constatar que l'únic vagó amb refrigeració i comoditat era el nostre, però en aquell moment no arribàrem a comprendre per què.

150 quilòmetres i dues hores van ésser necessàries per arribar a Canton.

És la població més important del sur de Xina amb 3.000.000 d'habitants. Població tropical amb el mateix clima si fa o no fa que Hong Kong. Plou cada dia o almenys cada tarda.

Ens porten al Hotel Tang Fang amb 480 habitacions, 9 pisos i tres ascensors (dels que habitualment en marxa un). Hi està instal·lat el clima artificial però estava espatllat quan hi vàrem arribar.

Al «trio» que ens acompanyava si ajunta a cada població un altre «trio tècnic local», cosa que ens permet comprovar que la mà d'obra aquí no és problema. També dos parien en castellà i un altre és de confiança del partit.

Un d'ells cantonès, lleig i murri, ho pregunta tot i per evitar que descobreixi el nom fins de la nostra cosina entenada tercera, contraataquem amb un tret per elevació.

—El Presidente Mao dice —lo dice en su libro— que para la unidad de China, para que el país prospere, es necesario que todos sus habitantes hablen el chino. Ud. que con sus amigos habla el cantonés, ¿qué piensa hacer?

Ens mira un moment absolutament desconcertat. Reacciona ràpidament.

—Oh, sí, sí, muy pronto será así... Pero todavía no...

Les conseqüències d'aquesta contestació d'aplicació mundial, podeu treure-les vosaltres mateixos.

Els carrers de Canton són força rectes i d'uns deu metres d'ample. Tenen suportals sense arc o sia acabats en angle recte, emblanquinats en la part superior i enfangats en la part baixa, perquè com ja hem dit que hi plou cada dia és impossible mantenir neta aquesta part baixa. Però la població és neta i pobra. Jo diria que netíssima i pobríssima. En els carrers hi circulen trolleibusos i autòmibus locals, sempre atiborrats de gent. I bicicletes. Quantitats ingents de bicicletes que en un terreny pla com Canton permeten anar del treball a casa amb certa comoditat. Recordem Copenhague vint anys enrera. Aquí la màxima aspiració és tenir una bicicleta. Hi ha «parking» de bicicletes pagant. Taxa tres cèn-

posa els cabells de punta. No es respecta la ratlla blanca mitjanera i continuament tot un autobús col·loca totes 4 rodes en la part contrària. Les bicicletes sols es decanten quan l'autobús o el taxi els hi toca la bocina i ja el tenen a sobre. El xibarrí de timbres de bicicleta a les hores de sortida del treball és imponent. Sols es respecta el roig i el verd que manipulen els guàrdies de circulació, que per cert són els únics que van de blanc.

De cotxes n'hi ha molt pocs i gairebé tots són taxis estacionats vora els dos grans hotels de Canton al servei dels turistes. Aquests taxis no paren al carrer encara que vagin buits. Sols funcionen amb «carreres dirigides» per els responsables dels grups que sojornen a llur hotel. Molts de taxis conduïts per dones, que ho fan tan bé com els homes i per tant molt millor que les del nostre país.

Al començament se'ns posaren inconvenients per anar sols per la població. Ens queixàrem d'aquesta vigilància i els hi diguérem que això sols passava a Rússia, cosa que no és veritat, i cosa que per altre part no els va sentar gens bé. Aleshores ens explicaren que si nosaltres anàvem sols per la ciutat i ens perdiem no podríem consultar a ningú perquè ningú ens entendria, que els taxis no paraven i desconeixíem les línies d'autòmibus, etc. El que a fi de comptes descobríem es que si ens perdiem els responsables eren ells i era una responsabilitat massa responsable. Un amic advocat de Gijon que és també corresponsal del diari «El Comercio», on ara escriu diàriament les seves cròniques de Xina, nomenat José García Prendespando, els va dir que tenia un procediment infalible per retrobar l'hotel. Sols calia agafar una pedra un xic grossa tirar-la contra el vidre d'un comerç i esperar que vingués la policia. Això els va alarmar profundament incapaços de compartir l'humor llatí. Finalment i veient que tots rèiem, van acabar rient, sense ganes, tot dient:

—No será necesario...

En realitat quan els nostres acompanyants dies després es van donar compte que ens agradava portar una guia a la mà i interpretar un plànol, ens van donar l'«alternativa» i sortírem de dia i de nit sols o units a grups de mexicans o peruans i sense cap dels nostres responsables. Cosa amb la qual es demostra d'una manera irrefutable que aquella suposició d'una vigilància fèrria es, absolutament, un «qüento xino».

Totes les visites estan planificades. Res es deixa al caprici o a la improvisació. Per això va ésser per a ells un gran transtorn que el Dr. Xavier Lentini i jo demanéssim per veure l'anestèsia per acupuntura, de la que com ja és sabut els xinesos en són pioners. Després de moltes telefonades i conciliàbuls ens portaren a l'Hospital de Canton d'on veiérem 3 intervencions quirúrgiques des del lloc on acostumen a posar-se familiars i estudiants.

Això, com el Dr. Lentini mateix va dir, en la conferència magistral donada al Col·legi de Metges de Barcelona, el 19 de juny propassat, va provocar una protesta.

—Com pot admetre's que a dos metges se'ns faci observar des d'on observa el poble?

—Veurà, no estava planificat.

Surt el responsable de l'hospital, que no és metge. Nova protesta. Cares llargues. Volem veure l'acupuntura en plena acció i de la vora. La cosa s'arregla bastant quan surt el tècnic de l'acupuntura amb les seves ajudantes. Comença una demostració tècnica. Preguntes i respostes concretes. Les professions i les tècniques agermanen molt més que la política. Un arquitecte del nostre grup, el senyor José Ramón Yáñez Meana, s'ofereix sense cap por per una anestèsia local. Les coses passen exactament com ells diuen.

En resum: el més interessant de les intervencions de Canton és que vam veure una noia operada d'un quiste d'ovari, gran com una enorme taronja, extirpat sota acupuntura exclusivament. Un cop acabada l'intervenció la noia aixecà els ulls, ens va fer una simpàtica rialla i es despedí de nosaltres movent la mà com si sortís d'una discoteca qualsèvol

Una altra a qui li va ésser prohibit aixecar-se per evitar l'estrip de punts d'una extensa sutura, ens saludà també amb un expressiu somriure.

Realment això no ho havíem vist mai. La cosa és més sèria del que pensàvem i ja en tornarem a parlar a propòsit de Shanghai on finalment va ésser planificat que el Dr. Lentini i el Dr. Padrós entressin al quiròfan, per veure les coses des d'un pam de distància i dessota de la bata estèril.